

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1920.

II. ÉVFOLYAM. 210. SZÁM.

SZERDA, SZEPTEMBER 15

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 25.— K Félévre . . 150.— K
Negyedévre 75.— K Egész évre 300.— K

EGYES SZÁM ÁRA 1 KORONA.
Kapható az összes dohányüzletben és
az utcai árusítókánál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

Szeretettel,

szívünk minden érzésének melegével üdvözljük keresztyén, protestáns skót testvéreinket, akik messze idegenből rokon érzéssel jöttek ide, kálvinista magyarokhoz.

Megjelenésükben többet látunk, mint egyházlátogatást s többet remélünk, mint bármilyen más missziók szereplésétől. A Magyarországot járó idegen missziók rideg számokat szedtek föl és közölték a diplomáciával és a politikai faktorokkal. A diplomáciában és politikában pedig nincs érzés, sokszor igazság sincs, csak érdek.

Azok azonban, akiket keblünkre ölelve most üdvözlünk a Krisztusi szeretet tanának hirdetői, akik a népek szívét hozták ide s akiknek lelkében most két ősrégi nép szive dobban össze. Akik most ide jöttek a protestáns testvérek szeretetével jöttek, akik a testvér fájdalmas érzésével látják szöndvni a protestáns testvéreket.

De elvonatkozva minden nemzeti fájdalomtól is a legigazabb, a legteljesebb protestáns testvéri szeretet örömeivel üdvözljük a skót protestáns testvéreket, akik egy messze élő világ intelligens, hatalmas, szabadságszerető népének szeretetét hozták el hozzánk. Megérkezésük és ittélük a leg-erősebb és legszentebb tanúsága a legszebb nemzetköziségnek, amely a nemzeti érzés lerombolása nélkül, a haza édes földjének megtagadása nélkül megteremt a nemzetközi kapcsolatot az egyetlen nemzetközi alapon, a szeretet alapján, Krisztus tanítása szerint való szeretet alapján. Ime, ezer kilométereken, országokon, népeken, tengereken át, országhatároktól, távolság által nem korlátozva nyújtja kezét testvér a testvérnek. Ime a szeretet erősebb hadsereg minden hadseregnél, mert míg a hadseregeket megállíthatja időjárás, folyó, hegy, föld, országhatár, a szeretet áthatol ezeken s fölkeresi és föl-emeli az elesett testvért.

És itt megláthatják, hogy a kálvinista Róma igaz kálvinista népe rendíthetetlenül védi a kálvinizmus nagy és szent tradícióit. Éppen úgy ragaszkodik tiszta, evangéliumi hitéhez, mint hazájának minden megszerzett rögehez.

Isten hozott benneteket, protestáns testvéreket! A nagy magyar kálvinista Róma szívvel, lélekkel üdvözlő benneteket s arra kér: vigyék magatokkal egy letport, de meg nem ől és élni akaró nemzet testvér fiainak szeretetét és üdvözlését!

A skót protestáns misszió Debreczenben.

Ma délelőtt istentisztelet lesz a Nagytemplomban.

Tegnap délután a fél négy órákor befutó budapesti vonattal várták a református egyházi élet jelesei a skót protestáns egyházi misszió érkezését. A misszióval vannak:

Rev. John Fleumming,
Rev. William Curtis,

Rev. Macdonald Webster skót lelkészek, kiknek neve Anglia református egyházi életében általánosan ismert és becsült. Különösen Macdonald Webster, a magyarságnak hű barátja; hosszabb időt töltött már Magyarországon.

A misszió utiprogramjában némi változás állott be, amennyiben a délutáni vonat helyett az esti vonattal érkeztek meg Debreczenbe.

Fogadtatásukon megjelent Baltazár Dezső püspök, az egyházi élet több kitünőségének élén. Szomjas Gusztáv és Hubert Ottó főispánok. Megjelentek az érkező egyházi misszió tiszteletére a Debreczenben idező Aiken skót-kapitány és Chiavari márkai olasz főhadnagy.

Ma, szerdán reggel 9 órai kezdettel a Nagytemplomban istentisztelet lesz. A misszió táviratban kérte ugyanis Baltazár püspöktől, hogy a Nagytemplomban istentiszteletet hirdessenek, melyen magyar ima és angol nyelvű prédikáció lesz. Az imát Könyves Tóth Kálmán mondja, a prédikációt angol nyelven a misszió egyik tagja mondja és beszédét Tankó Béla egyetemi tanár lefordítja, illetve tolmácsolja magyarul. Az istentiszteletre a presbitereket és a nagyközönséget meghívja a presbiterium elnöksége.

A misszió gróf Degenfeld József főgondnok kíséretében jött. Egy vagy két napot tölt Debreczenben, aztán innen tovább megy Nagyvárad és Kolozsvár felé, a demarkációs vonalon át, sőt Bukarestbe is elmennek, hogy az erdélyi református egyháznak az anyaország református egyházával való egységének érdekében lépéseket tegyenek a román kormány-nál.

Az ukrán fölkelők elfoglalták Kiewet és Charkowot.

Négy oldalról támadják a vörös hadsereget.

— Az „Egyetértés” tudósítójától. —

Basel, szept. 14. Az ukrán parasztlázadás egyre terjed. Eddig 10,000 paraszt fogott fegyvert a szovjet ellen. A felkelők megszállották Kiew és Charkow városokat.

Berlin, szeptember 14. Makarov tábornok Wrangel tábornok megbízásából Varsóba érkezett, hogy a szovjet uralomra mérendő döntő csapás előkészítésére tárgyalásokat folytasson. Wrangel terve szerint a Wrangel csapatok Odessza felől, a lengyelek Minszk irányából, Petljura csapatai Ukrajna déli részéből és Machno csapatai észak felől támadnák meg egyidőben a vörös hadsereget.

Koppenhága, szept. 14. Kovnói jelentés szerint a lengyel csapatok szombaton éjjel átölték a Curson-vonalat és azontul három várost megszálltak.

Bécs, szept. 14. A Neues Wiener Tagblatt írja, hogy a párisi Information közli fenti jelentés alapján, hogy Szentpéterváron nagy lázongások vannak. A népbiztosokat megölték, közülök hatot vízbe fojtottak.

KÖZGAZDASÁG

A mezőgazdasági érdekképviselet, továbbá a mezőgazdasági egyeztető bizottságról és az egyenes s közadókra vonatkozó törvények és illetve rendeletekről a f. év szeptember 19-én délelőtt fél 11 órákor a polgári- és gazdaság-kör helyiségében tartandó ismertető előadásra ez uton hívjuk egyesületi tagjainkat.

Gazdák figyelmébe. Felkértek azon gazdák, kik „MOVE” belépési nyilatkozatot kaptak, hogy ezen nyilatkozatokat arcképpel és tagdíjjal együtt vasárnap (e hó 19-én) a polgári- és gazdaság-körben a szervező-bizottságnak átadni sziveskedjék. Belépési nyilatkozat a gazdák részére a Kör-helyiségben még kapható.

Őszi sarju. A sok eső miatt a mező pompásan néz ki. Még a tarlókat is meglehetne kaszálni.

A széna aratásnak csak egy nagy baja van, hogy nincs, aki levágja. A munkások most a tengeritöréssel vannak elfoglalva. Talán jó lenne, ha a hatóság a menekültek munkaejét is felhasználná az őszi sarju feltakarítására.

A vetőmag csávázáshoz szükséges rezgálier a utalványok a gazdasági egyesület titkári hivatalánál (Piac-utca 61. sz.) kiválthatók, ezen utalványokat a városházánál a számvevősnél 20. sz. szobába kell bemutatni nyilvántartásba vétel végett, a vételár a házipénztárnál fizetendő. A rezgálicot a városi üzlet szolgáltatja ki a Vár-utcai helyiségében. Gazdasági Egyesület.

Mivelési ág- és adótagyvváltozások közszemlén. A m. kir. kateszteri helyszínelési felügyelőség 229—1920. számú átirata folytán közlöm a város érdekelt közönségével, hogy Debreczen sz. kir. város határában az 1914., 1916., 1917. és 1918. évi mérnöki I. számú nyilvántartási jegyzékekben foglalt mivelési ág- és adótagyvváltozások helyszínelésének eredménye adótagyvváltozási jegyzékbe foglalva az 1885. évi 45,055. sz. Utasítás 94. §-a értelmében f. évi szeptember hó 27-től október hó 11-ig terjedőleg 15 napi közszemlére lesz kitéve a polgármesteri titkári hivatalban (Városháza I. e. 4. szám). Figyelmeztetem ennek folytán az érdekelteket, hogy a fenti idő alatt közszemlére kitétt jegyzékben foglaltak ellen esetleges felszámolásukat szóval vagy írásban a jelzett helyen és a fenti határidőn belül megtehetik. Polgármester.

A tőzsde. A keddi tőzsdén nem volt egységes az irányzat. Lei 5:46—5:70, márká 4:65—4:90, angol fontsterling 900—950, francia frank 18:20—18:90, svájci frank 41:00—42:50, Romanow rubel 293—300, dollár 260—280, Napoleon 820—840, lira 11:70—11:80, sokol 3:85—4:10, léva 4:80—5:10, korona és frank dinár 9:00—9:50. Bécsi kiifizetés 9:94—9:985.

Feltámasztják a kisgazda- és a keresztyén-egyesülés pártját.

Budapest, szeptember 14. Az országos földművelésszövetség és a keresztyén szocialista blokk állásfoglalása forduló pontot jelent politikánk történetében. Ezen új alakulás, ambar egyelőre a kormányzópart keretein belül a régi kisgazdapártot és a keresztyén nemzeti egyesülés pártjának feltámasztását jelenti.

Letartóztatták Tisza egyik merénylőjét.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Bécsből jelentik, hogy ottan letartóztatták Lékai Leitner Jánost, ki 1918 októberben Budapesten gróf Tisza István ellen merényletet kísérelt meg. A merénylőnek Bécsben volt lakása.

◆ SZINHÁZ ◆

A Csokonai-színház műsora:

Szerda: **Sylvio kapitány** dráma 3 felvonásban.
Csütörtök: **Milillo bohózat** 5 felvonásban.
Péntek: **Falu rossza népszimű** 3 felvonásban.

Mikor kezdődnek a bérleti előadások? A Csokonai-színház igazgatósága ma, szerdán kezdi meg a bérletek kiadását. A bérletek kiváltása nemcsak egy tiszteletreméltó jog, hanem ma különösen hazafias kötelesség is, amikor a színház egyik legfontosabb tényezője a nemzeti kultúrának. Hiszünk, hogy a **debreczeni közönség** mélyen át is érzi ezt s ha valamikor, úgy most semmi esetre sem luxusnak tekintti a bérletet. A bérletkiváltás **öt nap alatt fog lefolyni** s annival is inkább sürgős, mert — mint értesülünk — a **Csokonai-színház igazgatósága** e hó 25-ike körül már meg is akarja kezdeni a bérletes előadásokat.

Nyiltszíni tapsok viharzanak végig a Sylvio kapitány minden előadásán, ami a legelénkebb bizonyossága annak, hogy ez mindenkit megkapó gyönyörű darab. Ma, szerdán este már hatodszor játszik a Csokonai színházban.

A bérletek kiadása. A Csokonai-színházban ma, szerdán veszi kezdetét a bérletek kiváltása a színház előcsarnokában. Elsősorban törzskönyvezett bérlelők részére szolgálják ki a bérletjegyeket, amelyekhez régi, tiszteletre méltó jogok fűződnek s amelyekhez a színház iránt való meleg szeretettel mindenkor ragaszkodott Debreczen közönsége. Az új bérlelők az esetleges D bérletre tehetnek előjegyzést.

Maciste, az igazság őre, olasz kalandor történet 7 felvonásban az Urániában, a főszerepet a világhírű atléta játsza, kit közönségünk a Cabiria és a Földalatti szindikátus című slágerekből ismer. Bámulatos produkciók. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelővétel.

Cinabár III, amerikai cow-boy kalandor történet, harmadik rész felülmúlja az első két részt, még nem láttunk ily szédítő produkciókat. — Bemutatja az Apolló. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelővétel.

Friedrich és pártja a legerősebb ellenzéki harcra készül.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, szeptember 14. Friedrich István egy fővárosi napilap munkatársa előtt kijelentette, hogy pártja a legerősebb ellenzéki harcra készül a kormány ellen.

— Arról — mondta — szó sincs, hogy ellenzéki munkánk csak személyi tendenciája lenne. Bár igaz, hogy egyes miniszter urak működését különös szorgalommal fogjuk bonckés alá venni.

Arra a kérdésre, hogy nincs-e nandani valója a Tisza-ügyről, ezeket válaszolta:

— A Tisza-ügyről tiltja jó ítésem nyilatkozni. Csak annyit mondhatok, hogy az én ártatlanságom bebizonyítása nekem már nem elégtétel. Addig nem fogok nyugodni, amíg mindazok, akik e gyilkos hajszában részt vettek, nem lánkhódnak.

A pénzügyminiszter bejelenti a nagy vagyonadó és a pénzjegyek megváltoztatásának tervét.

A háborus vagyon adója a rendes kereset adójának kétszerese lesz.

Budapest, szeptember 14. A nemzetgyűlés ülését egy negyed 11 órakor nyitotta meg **Rakovszky István** elnök s bejelentette **Benkő Gábor** tiszalöki megválasztása ellen panasz érkezett be. **Sréter István** honvédelmi miniszter szerdán válaszol **Fangler Béla** interpellációjára.

A pénzügyi bizottság és a bíráló bizottság jelentése után rátertek a napirendre.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter polemizál **Gaál Gasztonnal**. Rámutat az ország sulyos helyzetére. Majd így folytatja:

— Mi a vagyonadó kérdésénél mindenkor különbséget teszünk a háboru alatti és háboru előtti vagyonok közt. Az alkalmi nyereséget kétszer annival fogjuk megadóztatni, mint a rendes keresetet. A háborus vagyonszaporulatot tekintetbe vesszük és ezeket sokkal sulyosabban adóztatjuk meg, mint a háboru előtti vagyonokat.

Szölt ezután a békeszerződés pénzügyi rendelkezéseiről. Nemcsak a külpolitikában van békére szükségünk, hogy a pénzügyi rendezést végrehajthassuk, hanem benn az országban is békének kell lenni. Magának a mezőgazdaságnak is érdeke, hogy az ipart és kereskedelmet fellendítsük. A Nemzeti színház és az Opera annyira összefort kultúránkkal, hogy nem lehet lemondani róluk. Igyekezni fog a kiadásokat leszállítani és a szerződések a legnagyobb szigorral átvizsgálja.

Régi pénzügyi politikája nem vált be, de csak azért, mert a termés nem vált be, mint azt remélték. A gabonáruk emelése károsan hatott. A 200-ról 500-ra emelt ár meghosszította magát egész gazdasági életünkön. — Beszél a pénzügyi defetizmusról, majd azokat az alapelveket ismertette, amelyek a költségvetésnél szerepet játszanak. Sajnos, magából a nemzetgyűlésből szállnak ki olyan beszédek, amelyek rettenetes hatással vannak közgazdaságunkra. Felmutatja a következő sürgőnyt, a

melyet egy képviselő küldött egy vidéki kormánybiztosnak:

„Nemzetgyűlésen elterjedt hírek szerint legközelebb pénzkicserélés, vagyonleadás következik be. Légy résen, hogy baj ne legyen.“

Óriási raj tört ki erre minden oldalon:

— Neveket kérünk! Ki az a képviselő? Meg kell nevezni!

Rakovszky István elnök szintén kívánja, hogy nevezze meg a pénzügyminiszter a képviselőt, mert míg ez meg nem történik, a Ház valamennyi tagja gyanu alatt áll.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter: Az illető képviselő ur talán nem is tudta, hogy mit követelt el.

Felkiáltások: Meg kell nevezni! **Korányi Frigyes** báró pénzügyminiszter: Nem fogom megnevezni.

Rakovszky István elnök: Oldjunk meg a kérdést úgy, hogy adjunk haladékot az illető képviselő urnak, hogy 3 nap alatt jelentkezzen. Ha ezt elmulasztja, akkor a pénzügyminiszter ur megnevezi.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter: Az állami bevételek emelését illetően azt tervezi, hogy kölcsönt vesz föl, amiből az állami kiadásokat fedezi addig, amíg a vagyonadóból befolyik a megfelelő jövedelem. Terve vette a pénzjegyek megváltoztatását. — Már most jelzi, hogy nagy vagyonadó lesz. — Kéri a javaslat sürgős letárgyalását, mert mindennapi késedelem milliónyi kárt jelent az országnak.

Órffy Imre előadó szavai után a Ház az illeték- és értékforgalmi adóról szóló javaslatot elfogadta.

Dinics Vidor bejelenti mentelmi jogának megsértését, mert az utcan egy **Adler** nevű hadnagy igazolásra szólította fel.

Weisz Konrád és **Gaál Gaszton** felszólalásai után a Ház megkezdte a javaslat részletes tárgyalását.

9'96 milliárd a magyar állam deficitje.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, szeptember 14. **Korányi Frigyes** báró pénzügyminiszter bejelentette az 1920—1921. évi költségvetést.

A költségvetés szerint az állam összes kiadása 20 milliárd 200 millió korona. Erre a rendes bevételek-

ből 8 milliárd és 800 millió korona, a rendkívüli bevételekből 1 milliárd 440 millió korona a fedezet. A fedezetlen hiány tehát kilencmilliárd és 960 millió korona.

Férfi fehérneműeket

legszebben készít
Hermann Nándor és Társa
fehérnemű készítő
az Arany-Bikával szemben

Gumibélyegzők, festékpárnák, keletbélyegzők

legjutányosabban beszerezhetők a
Debreczeni Első Bélyegzőgyár
és Könyvnyomdában ::
Piacz-utca 81. szám alatt.

SPORT

Riz ifjúsági sport szervezése.

A keletmagyarországi kerület indítványunk kaposan elhatározta az ifjúsági csapatok foglalkoztatását. Felkéri a kerület az ifjúsági, valamint a szövetségi taggyűléseket, hogy nevezési számdéukat szerdán délután 6 óráig közöljék Zempléni Gusztáv kerületi előadóval. (Péterfia-utca 46. sz.)

Kevés a bíró. A bajnoki mérkőzések a Kerület footballsportjának legvalóságosabb nehézségét, a bírókérdést vetették napirendre. Nincs elég bíró! Az elsőosztályú mérkőzések vasárnaponként legalább négy bírót igényelnek, míg a II. osztályú mérkőzésekre is állandóan kell két-három bíró. Rövidesen kiárára kerül az I. b. csapatok díjmérkőzése is, amire szintén szükséges lesz két-három football-bíró. Debreczenben mindössze 11 bíró van, akik közül bizony egy-néhányat nem siveven látnak egyóttelünk. Nagy nehézséget okoz az is, hogy a bírók nem akarnak vagy nem is tudnak vidékre menni. Így pl. a II. osztályú mérkőzésekre nem akad bíró. Csodálatos, hogy Debreczenben, ahol a footballsport már husz esztendő óta multira tekinthet vissza, nem akad elég jelentkező a bírói vizsgára. Kívánatos volna, hogy a régi footballisták, komoly sportemberek minél nagyobb számban jelentkezzenek határbíráskodásra is, hogy ezzel megszerezze a bírói vizsga előfeltételét. Le kell rázniok magukról a kőzönyt és segíteniük kell abban a nagy munkában, amelyet oly kicsiny tábor intéz ma Debreczenben. Ne feledjék el, hogy ma a sport nemzeti ügy, tehát mindnyájunk ügye és minden erőnkkel dolgoznunk kell annak előbbre vitelén.

Komplikációk a bajnokság körül. A megnagyobbodott kerület új bajnoki beosztása úgy látszik, mégsem megy egész simán. A Szolnoki MÁV. SE. egy átiratot intézett a kerülethez, amelyben a bajnoki beosztás megváltoztatását, alosztályok felállítását és új sorsolást kér. Tekintettel arra, hogy Szolnok beleegyezett az erőviszony szerinti beosztásba, no meg az idő rövidsége miatt is, kérelme aligha lesz teljesíthető.

Világhírű „GYUKITS“ kalapok
FRANK EDÉNÉL (Magyeház mellett).

Debreczen visszaköveteli Boesckay István koronáját.

A szerdai közgyűlés elé kerülő ügyek előkészítésére kedden délebben a tanács tartott teljes ülést.

A tanács javasolja a **Hubert Ottó** kormánybiztosi fölmentésről, valamint a főispáni kinevezéséről szóló leiratok tudomásul vételét és az installáció megtartását. Javasolja **Vass József** dr. közlelmezési és nagyvárosi **Szabó István** földmívelésügyi miniszter üdvözletét. Javasolja, írjon föl a közgyűlés a nemzetgyűléshez és a kormányhoz **Boesckay** koronájának visszakövetelése érdekében. Javasolja, hogy a fa-ármegállapító bizottság által javasolt városi faárakat alacsonyabb, a hasábfát 1200 korona, árákat állapítson meg. A zeneiskolai díjakat 400 koronában, a gáz árát 7 koronában köbméterenként, a villamos áram árát nagy fogyasztóknak 15, magánfogyasztóknak 11 koronában, a motorerő részére 9 koronában a kilowattóránként kívánja megállapíttatni.

Javasolja a DMKE mögötti területnek 50 szükséglakás építése céljára örök használatra átengedni. Javasolja, mondja ki a közgyűlés a városi hivatalokban a a vasárnapi és ünnepnap munkaszünet megtartását.

HIREK

Bocskay István koronája.

Bocskay István fejedelem koronájának visszaszerzése iránt a városi muzeumi bizottság előtt dr. Boldizsár Kálmán indítványt tett, hogy a város és Hajdumegye közgyűlése felirattal forduljon a nemzetgyűléshez és a kormányhoz az iránt, hogy az osztrák kormány a magyar nemzetnek visszaadandó történelmi műkincset adja át a Magyar Nemzeti Múzeumnak. A Bocskay István koronája néven ismert arany koronát, amelyet Ahmed török szultán ajándékba küldött Bocskaynak, a fejedelem halála után az örökösöktől országos törvény rendelkezésével vétették el, de nem helyezték el Magyarországon az ország kincstárába, amint azt Bocskay ismert politikai végrendeletében világosan meghagyta, hanem a bécsi császári kincstárba vitték, ott van jelenleg is. Az osztrák császári politika működött akkor is, mert a külön koronát nem engedte a nemzet kezén, pedig Bocskay nem is koronáztatta meg magát vele, bár nem csak Erdélynek, hanem Magyarországnak is választott fejedelmé volt. Az osztrák politikai felfogás még most, császár nélkül is megnyilvánul, mert a császári kincstár kincseit magának igyekeznek feltüntetni, sőt hadizsákmány képpen kezeli, holott magyar törvény rendelkezik róla, melyet II. Mátyás király szentesített. Ennek a törvényes rendelkezésnek a végrehajtása elmaradt 300 esztendő óta, mert a lefoglalt koronának és vele együtt a szultán által ajándékozott jelvényeknek is a magyar királyi kincstárba lett volna a helye. A szomorú békekötés végrehajtásánál még szomorubb az, hogy a magyar nemzetnek külön kell felemelnie a szavát jogos történelmi emlékünkhöz visszaadása iránt, ezért szükséges, hogy a legközelebből érdekelt kultúrtenyészők, Debreczen várossa és a Bocskay hagyományokat képviselő hajduság jelét adja az ügyben érdeklődésének, amit mind a két törvényhatóság felirattal küldéssel fog méltólag kifejezésre juttatni a nemzet előtt.

Hajduböszörmény márványablán örökíti meg hőseit. Hajduböszörmény, ez a nemes hajdu város, igaz szeretettel becsüli meg a világháboruban elhunyt hőseit. A városháza lépcsőházában gyönyörű márványablát készíttetett, amelyre bevészte

Máté evangéliuma X. részének 30. versét. Majd ez alatt az alábbi jelmondat olvasható: „Meghaltak ők, hogy éljen a hazánk.” — Ez alá fogják bevésni örök emlékképpen az elesett hajduböszörményi hajdúvitéznek névsorát. A végleges névsort most állítják össze. Szébben nem is becsülheti meg Hajduböszörmény vitéz hajdúfiat.

Iskolai füzetek, irószerek, rajztömbök, körzők, rajzszerek, táskák legjobb beszerzési forrása Antalfy könyvesboltja Szent-Anna-u. és Varga-u. sarok.

Lelkes hazafinak vallotta magát a kommunista vádbiztos.

A nagypénteki kommunista vérengzés epillógusa. Felmentették Bodnár Imrét.

Tegnap tárgyalta a debreczeni törvényszék Bodnár Imre kommunista vádbiztos ügyét, ki azzal volt vádolva, hogy a tavalyi Nagypénteken, a rendőrök ellenforradalmának leverésére ő hozta be az itt átutazó bécsi vörös gárdát, mely több embert lelőtt és napokig itt garázdálkodott a városban.

A vádlott kihallgatása során előadja, hogy nem érzi magát bűnösnek.

Elnök: Mikor észlelték maguk Nagypénteken az ellenforradalmi mozgalmat?

Vádlott: Délután jöttem a kertből be a városba. Mikor a Kistemplomnál jártam, onnan belátni a Kossuth-utcába és láttam, hogy ott nagy csapat rendőr van kocsival, gépfegyverrel. Egy néhány lövöldözést.

— Hogy került Debreczenbe az osztrák vörös zászlóalj?

— Azoknak a frontra kellett kimenni, mint ahogy később ki is mentek, mert hisz Rozinger elvtárs elesett az oláhok golyójától.

Elnök: Figyelmeztetem, ne használja itt az „elvtárs” kifejezést. Idejét multa, de nem is való ide. Tudta mi oka a rendőrök mozgólódásának?

Vádlott: Annak tulajdonította, hogy néhány ember kirugott közülök. Nem akartak a frontra menni, annak már megelőzőleg kifejezést is adtak. Az első lövöldözés, mint melyik a harctéren egy katona elűti a fegyverét éjszaka félelmében és erre az egész front lövöldözni kezd. Én nem hoztam be az osztrák vörös katonákat. Az egész csapatot a Frohner előtt találtam. Egy magas ember vezette őket. Én odamentem hozzá és mondtam, vigyázzanak, nehogy ártatlan emberek életébe kerüljön a dolog. Azért avatkoztam bele, nehogy a gyárból beözönlő munkásokra ráljöjjenek a bécsiek. Aztán se vezettem én a vöröseket, mert felmentem a városházára a direktóriumhoz. Ott volt Hajdu, azzal beszéltem. Vágot is ott láttam, de azzal nem lehetett beszélni, se holt volt, se eleven. Később felmentem Kenyeres doktor lakására és kérdeztem tőle, nem-e volt valami kellemetlensége. Vele is beszéltem az egész esetről és már akkor kifejtettem előtte, hogy kár volt olyan nagy lövöldözést rendezni, hisz azt a pár részeg rendőrt le lehetett volna másképp is szerelni. Kérem Kenyeres doktor kihallgatását.

A vádlott kihallgatása után tanuvallomások következtek. Első tanu Kövendy Gyula, ki karhatalmi osztályvezető volt. Nagypénteken délután a Kossuth-utca sarkán ment, mikor két munkásformájú ember jött vele szemben és ezek ordították:

— Megállj, bitang Rostás, még ma függeni fogsz.

Abban a pillanatban nem értette a dolgot, de később látta, hogy egy csomó rendőr áll fegyveresen a rendőrség épülete előtt és zajonganak, lövöldöznek. Azt kiabálták a rendőrök, hogy menjenek az urak, meg a zsidók a frontra. Igyekezett a zajongók lelkére beszélni, hogy hagyjanak fel az oktalan lövöldözéssel. Fül-tanuja volt később egy telefonbeszélgetésnek; Czmór telefonált Pestre a hadügyi népbiztossághoz,

Katona műkedvelőink előadása.

Tegnapelőtt, hétfőn este tartották meg a menekültek javára az Arany Bika Moziban gyér közönség előtt kabaret-szerű előadásukat házi ezredünk műkedvelő katonái. Amit személyesen és együttesen nyújtottak, az többnyire eredeti forrásból fakadt és eredeti színezettel bírt. A két allegorikus dráma és a bohózatok közel álló vígjáték szerzője és főszereplője, Sáska Lajos örvényes vezető sok oldalról tanujelét adta phantáziájának és ambíciójának, amely írói mivoltában, mint alakító képességében oly bőségesen mutatkozott, hogy tehet-

se a műkedvelői mértéket erősen meghaladja. Rajta kívül nagyban hozzájárultak az est sikeréhez Takács Juliska és Zsibrita Emma urleányok, valamint a konferáló Debreczeni József, a komikumával zajos tetszésben részesülő Bay Gyula, továbbá Ari József, Bodnár Kálmán, Tóth Ferenc, Nemes Mihály és Gedeon László, akik sok igyekezettel iparkodtak a közönséget mulattatni. Sajnos, hogy a menekültek az est jóvedelméből a sok rendbeli kiadás levonása után vajmi csekély összegben részesülnek, mind amellet is, hogy az Apolló mozgósínház r.-t. a helyiséget,

hogy felosztatja a vörös örséget és akasztatni fog. Rostás telefonált Czmórnak, hogy a vagongyári munkások a rendőrök mellé álltak, ne idézzenek elő oktalan vérengzést. Czmór neki azt felelte, hogy a diktatura megalkuvást nem tűr.

Elnök: Látta Ön a vádlottat a bécsi vörösek élén.

Tanu: Amennyire a vármegyeház ablakából látni lehetett, láttam, hogy Bodnár velük jön. A megyeház előtt megállt a csapat és Bodnár és Fülöp Miklós feljöttek; mi leszoltunk nekik, jöjjenek fel, nehogy valami végzetes dolgot csináljanak. Én mondtam neki, a lakosság érdekeit tartásuk szem előtt, mire Bodnár azt felelte, hogy vádbiztosi jogánál fogva mindenkit joga van letartóztatni, aki az ő útját keresztezi.

— Mit tart Ön a Nagypénteki eseményről?

— Olyan nagy ellenforradalom nem volt az. Ez csak úgy ment a köztudatba. Az egész nem volt más, mint egyszerű parancsmegtagadás. Nem is lett volna értelme ellenforradalmat csinálni, mikor harmadnap már itt voltak a románok. Akkor mindenki elvesztette a fejét, egyedül Rostás főkapitány volt, ki tisztán a város és a lakosság érdekeit nézte.

Németh Aladár, a Bika-szálló igazgatója arról tesz tanuvallomást, hogy a bécsi vörösek hogy dultak fel a Bika-szállódát, mert azt gyanították, hogy onnan löttek. A végén nagy dorbozást rendeztek, 150,000 korona értékű ételt és italt fogyasztottak el, jobban mondva raboltak el. A vádlottat nem látta közöttük.

Roncik Tibor rendőrkapitány hallotta, hogy a következő nap a vádlott azzal dicsekedett, hogy ő verte le az ellenforradalmat. De az a kijelentés inkább olyan heneceges volt.

A vád- és védbeszéd után a vádlott hosszú beszédet mondott. Erős hazafias érzésének mondja magát, mindig is az volt. Nagyszébenben látta meg béke időben a „Mare Románia” térképét, de ez annyira megmaradt emlékezetében és folyton fütötte lelkületét az oláhok ellen. Mikor a háborúból hazajött és a Nemzeti Tanácsnál jelentkezett, hogy ki-megy a végekre harcolni, kinevették. Ez is nagyon fájt neki, de még jobban fájt, mikor a románok közeledtek látta, hogy az akkori vörösök, a volt rendőrök, nem a románok ellen fordítják fegyverüket. Ezért igyekezett őket leszerelni. Vérengző ember nem voltam, mondja, elémbe vezették az utolsó vasárnap Kesserü törvényszéki elnök urat és én jártam közbe, hogy rögtön elengedjék.

Az ügyész a bizonyítás után a vád több minősítését elhagyta.

A bíróság Bodnár Imrét az el-lene emelt vád alól felmentette, mert úgy látta, hogy ténykedése nem ellenforradalom leverésére, hanem arra irányult, hogy a közbiztonságot veszélyeztető fegyveres embereket leszereltesen.

Az ügyész a bizonyítás után a vád több minősítését elhagyta.

A bíróság Bodnár Imrét az el-lene emelt vád alól felmentette, mert úgy látta, hogy ténykedése nem ellenforradalom leverésére, hanem arra irányult, hogy a közbiztonságot veszélyeztető fegyveres embereket leszereltesen.

a világitást, a kiszolgálást teljesen a jótékonyról iránti tekintetből ingyen szolgáltatatta.

Vass közlelmezési miniszter Debreczenbe jön. Mint az Egyetértés értesül, Vass József közlelmezési miniszter 16-án, csütörtökön délután városunkba érkezik. Kíséretében lesznek Tótfi államtitkár, Pacor altábornagy, Holswarth miniszteri tanácsos. — A miniszter utja a gabonagyűjtési akcióval van kapcsolatban. A miniszter és kísérete a Bikában fognak meg szállni.

Köszönetnyilvánítás abból az alkalomból, hogy a katonaműkedvelők előadást rendeztek e hó 18-án az Arany Bika Moziban a menekültek javára, kedves kötelességet teljesít a menekültügyi hivatal vezetősége, midőn egyrészt az előadókknak kézséges közreműködésükért, másrészt az Apolló mozgó-színház r.-t.-nak a mozgó-színházi helyiségvilágítás és kiszolgálásért, valamint Turai Farkas urnak a plakátok ingyenes felragasztásáért halás köszönetet mond.

ISKOLÁSFIUKNAK őszi és téli sportsapkák legolcsóbban beszereshetők Frank Imre kalapüzletében, Piac-utca 43.

Előadás a skót—magyar—székely rokonságról. Rose tanárnak a skót—magyar—székely rokonságról csütörtökön délután 4 órakor a Vármegyeháza dísztermében tartandó előadása iránt napról-napra nagyobb érdeklődéssel fordul városunk intelligens közönsége, melynek vezető fórumai valóságos propagandát fejtenek ki az előadás külső fényének és sikerének érdekében. Az előadáson egyébként az összes felső- és középsoklák tantestületei is meg fognak jelenni. Jegyek még a mai napon át előre váltathatók a Somossy László és Kontsek Kornél cégnél, valamint a Mélius és Csáthy könyvkereskedésben. Valamint csütörtökön délután 8 órától kezdve a Vármegyeházban felállított pénztárnál.

Viasz menyasszonyi koszorú és csokrot gyárt Fodor Testvérek, Piac-utca 7. Középpépület. Eladás nagyban.

LEGROSSZABB NYAKKENDŐIT újjáalakítják Kolosné nyakkendőtermében, Rákóczi-utca 23.

Budapestre hozzák az Ady relikviákat. Ady Endre özvegye, ki időközben férjhez ment Márfy Ödön festőművészhez, megbízást kapott Márfy Károly felvidéki szinagógától, hogy Ady Endre csucsai kastélyát értékesítse és egyszersmind levellet irt Goga Octavian román kultusz-miniszterhez, hogy szeretné az Ady relikviákat Budapestre hozni. Goga válaszolt is a levélre és ki-látásba is helyezte támogatását. A kastélyban szanatóriumot fognak berendezni.

Pénzt kapott a közkórház. A népjóléti miniszter értesítette a közkórházat, hogy gyógy- és ápolási díjak fejében összesen 800,000 koronát utalt ki közkórházi célokra. A közkórháznak a legnagyobb mértékben szüksége van e pénzre, mert halaszthatatlan javításokat kell eszközölni a az általános tisztogatást és poloskairást is végre kell hajtani, mert különben a kórházban nem lehet betegeket elhelyezni.

Megszökött a leányával. Gebei Józsefné tisztaföldvári születésű, debreczeni lakos, 10 éves Juliánna nevű leányával férjétől megszökött. Megelőzőleg Guttmann Izsáktól több ezer korona értékű ruhaneműt elloptott. A rendőrség elrendelte köröztetését.

DYNAMÓ-GÉPEKET, kapcsolótáblát, villanyműveket, mozgósínház berendezéseket eladok, veszek vagy cserélek: Földvári, Debreczeni Első Elektrotechnikai gyár, Szechenyi-utca 55. Telefon 168.

Ujabb női kabát-szállítmány, valamint eredeti modell-kosztümök, legujabb mintájú kintűnő szövetek, sport-kabátok, blúzok megérkeztek FRANKSÁNDOR céghez, Debreczen, Piac-utca 42.

Jó lelkű urak! Ki volna oly szíves egy kiutasított szegény 5 tagú családon segíteni? Most érkeztem meg és nem vagyok képes ingóságaim szállításáért a fuvart kifizetni. A háború alatt egész tönkre mentem, míg bevoltam vonulva. Kérem alázattal szíves gyors pártfogásukat. A segílyt kérem ide a kiadóba beküldeni, vagy címet leadni katolikus 1914-1920. jelígre.

Petroleumot ajánlanak Debreczennek. Az ásványipari Szövetkezet ajánlatot tett a városnak, hogy hajlandó 250,000 kiló petroleumot szállítani. — A petroleum ára különként ab Budapest állomás 32 korona.

Téli divatlapok, Wiener Blusenmodelle, Wiener Konfektions Modelle, Chic International, Wiener Mode-Album, Kinder-Moden, most érkeztek és kaphatók a „Méliusz” könyvkereskedésben, Ferenc József-ut (Piac-utca) 26. sz.)

Sót kapott Debreczen városa. A sósószó-bizottság értesítette Debreczen város polgármesterét, hogy a 70 dekás sófejadagok fedezésére 40,000 kilogramm só utalt ki.

Egy télen át sok pénzt takaríthat meg, ha a „Lucifer” takarékos benzín-gyertyával világít. Kizárélag kapható a „Hangya” üzletében. (Rózsa-utca 2.)

Elfogott sertéstolvajok. Szabó Lajos esendőrtiszthelyettes és Kovács József főtörzsőrmester jó fogást csináltak, kézre kerítették a Lindenfeld-féle nízaladában történt sertéslopás tetteseit és az ellopott hat hizót, melyeknek értéke 80 ezer korona, előkerítették. A tolvajok Kozma Sándor és Kozma György legények voltak. A lopott sertéseket át akarták csempészni a demarkációnális-vonalon, de a csendőrök idejekorán lefűlelték őket. A tolvajok már a debreczeni ügyészség fogházában ülnek.

Az 1920. évi 6100/M. E. számú rendeletben előírt igénybejelentési és nyugta űrlap kapható a „Méliusz” könyv- és papirkereskedésben Ferenc József-ut (Piac-utca) 26. szám. Ára 1—korona.

Dr. Szöllösi nemi betegeknek rendel, Hungária-épület.

Tűz a Vargakertben. Tegnap hajnalban, öt óra tájban a Vargakertben, Kövér-utca 17. sz. alatt tűz ütött ki. — Egy nyári konyha égett, de mire a tűzoltók kivonultak, a közelben posztoló rendőrök és házbeliek eloltották a tüzet. A kár nem nagy.

Bain, Hindu elbeszélései hatodik kötete „A nagy Isten Hazájában”, megjelent és kapható a „Méliusz” könyvkereskedésben.

Welszmann Jakab okl. mérnök, jogosított földmérő magánmérnöki irodája Piac-utca 64. szám alatt van.

Dr. Rásó Sándor
Ügyvédi irodáját
szeptember hó 14-től kezdve
Batthyány-utca 8. sz.
alá helyezte át.

470—1920. kgysz.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város árvaszékeinek 8405—1920. á. számú határozata folytán közhírre teszem, hogy kiskoru Kántor Elemér és testvérei közös tulajdonát képező ingóságok, ugymint házi butorok, ágyneműek, edények, ajtók, ablakok, tetőcserep stb. 1920. évi szeptember hó 16-ik napján, csütörtökön délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen, Czegléd-utca 14. szám alatt eladatnak.

Debreczen, 1920. évi szeptember 11-én
Kiss Kálmán,
városi közgyám.

17,650/17,894—1920.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező, illetve a város kezelése alatt álló alapítványi birtokok közül 1920. évi szeptember 24-én délelőtt 9 órakor a városháza kistanácstermében megtartandó nyilvános árverésen az alábbiak fognak 1920. évi október hó 1-től 1923. évi szeptember hó 30-ig terjedő 3 évre bérbeadni.

1. A Bórhokra-nevű 10 hold 1112 négyszögöl halápi kaszálóbirtok.
2. A Kacsokovics Iván alapítvány tulajdonát képező Tóczós-kerti 1013 négyszögöl területű szőlő és pajta.

Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a városi számvevőségégnél bárki megtekintheti.

Debreczen, 1920. évi szeptember hó 13-án.

A városi Tanács.

A termelő lakosság figyelmébe!

A Területvédő Liga a helyi lapok útján már felhívta a termelő-közönséget, hogy minden kat. hold bevetett terület után hazafias szent célra 5 kgr. terményt adjanak át maximális áron. Időközben a buza, rozs és kétszeres zár alá vétetett s így a közönség egy része azt hiszi, hogy a Területvédő Liga ezen kérése tárgyalanná vált. Épen ezért a Liga vezetőségének megkeresése folytán értesítjük a termelő lakosságot, hogy ezen gabonagyűjtési akció ma is fennáll, sőt jelentőségében emelkedett, amiért is kérjük Debreczen város hazafias közönségét, hogy a szent célra most már kivétel nélkül mindenki ajánlja fel a megfelelő mennyiséget, hogy a Liga által kitűzött szent célok megvalósíthatók legyenek. A felajánlott gabonakészleteket naponta d. e. 9-től 1 óráig a Debreczeni Első Takarékpénztárhoz kell beszállítani, ahol azokat átveszik és a gabona térítési árát (buzáért mm-ként 500 koronát, rozszért, kétszeresért és árpaért 400 koronát) azonnal kifizetik.

Közélelmezési ügyosztály.

Apróhirdetések felvételnek az Egyetértés részére.

Bécsből hazaérkezve legszebb párisi és bécsi **MODELL UJDONSÁGOK** érkeztek
KOHN HELEN
kalap - szalonjába és kalapformáló műhelyébe. A legszebb modellek után velour-, filc- és bársony-kalapok újja alakítása 5 nap alatt készül.
Piac-utca 79. szám, udvarban.

Szülők és tanulók figyelmébe!

Tankönyvek az összes elemi- és középiskolák számára, mindenféle **iskolai- és rajzszerkek** nagy választékban kaphatók Debreczen sz. kir. város és a Tiszántuli református Egyházkerület tulajdonát képező

„MÉLIUSZ” könyvkereskedés, zenemű-, papir-, és írószerkereskedésben.
DEBRECZEN, Ferenc József-ut (Piac-utca) 26. sz.

Debreczen város és a Tiszántuli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata

Eladó ház Szent-Anna-utcán, 600 négyszögöl telkű bérház, rajta fűszerüzlet és korlátolt italmérés, külön udvar-kerítéssel eladó, tőkebefektetésre alkalmas.
Dezso László Irodája, Maróthy-utca 19. sz.

Veszünk

bab, dió, köles és mákot
:: a legjobb napi árban ::

Grünberger és Glück

fűszer és gyarmatáru
:: nagykereskedők. ::

Eladó szőlő Vágóhid megett, köves uton, 1600 négyszögöl szőlő, gyümölcsös és 1 szoba, konyha, kamara, pince, verenda és aklokkal eladó!
Dezso László Irodája, Maróthy-utca 19. sz.

Azonnal beköltözhető!

3 szobás lakással, Piactól öt percnyi távolságban, ==

ház eladó.

Bővebbet: dr. Falk Tibor ügyvédnél, Miklós-utca 33.

Veszünk

Mézet,
Mágot,
Diót,
Babot,
Lencsét,
Borsót,
Kölest,
Napraforgó-olajat,
Repce-olajat és
mindenféle gazdasági terményt.

Uilman Salamon,
Kereskedelmi Rézvénytársaság.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznapokon 10 szőlő 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasárnap 10 szőlő 15 korona, minden további szó 1 korona 50 fillér. Vasárnap betűkötői ezedeti szavak kétszeresen lesznek felezésként. Vidékről hirdetés díj postabélyegekkel is befűldhető. Hirdetéseket mindenkor déli 12 óráig kérjük feladni. *****
Telefon szám: 4.

LEVELEZÉS

42 éves nő házasságot kötne független jobb emberrel, kinek hűséges gondozója lenne. Cím „Jó gazdasszony” a kiadóban. 3596

AJÁNLAT

Friss élesztő kapható a reggeli órákban Rosenthal Sándornál Csapó-u. 19. sz. 3541
Teljes ellátásra egy-két iskolai tanulót elvállal intelligens család. — Simonffy-u. 54, Keresztútpület. 3580

KERESLET

Kifutó fiú Böhm vendéglőbe, Árpád-tér 10. szám alatt, teljes ellátás és fizetéssel azonnal felvétetik. 3595
Elveszett szombaton délután Kovács Maria névre szóló vasúti arcképes igazolvány. A megtaláló vigye Boldogkert 14. sz. alá. 3598
Géplakatos-tanulók és segéd, ki vegyes vas munkákban járatos, felvétetnek Nyil-u. 16. 3592
Ács- és nádmunkára tanyára mestert keresek. Péterfia-u. 63. 3590
Konyakos, boros üvegeket magas áron vesz Balassa csemege-üzlete, Piac-utca 28. 3594
Egy pénztárnoknő felvétetik Csillag Adolf rövidáru nagykereskedőnél, Bádógos-u. 1. 3593
Sarga-viaszt bármily mennyiségben napi áron vesz Grósz Nagy Ferenc Aranyegyszervu gyógyszerháza (színház mellett). 3423
Mustó! veszek, hordót kölcsönzők. Értekezések délután, Poroszlay-ut 10. Telefon 273. 3529
Egy egészséges, jól autorozott szobát keresek, esetleg ellátással. — Gazdász. Cím a kiadóban. 3546

ELADÁS

Egy szekér takarmánytők eladó Simonyi-ut 34. szám alatt. Értekezni Egymalom-u. 6, keresztpület. Ugyanott sertésnek való apró és sértült krumpli eladó. 3597
Tölgyfahordók 100 lertől kezdve 700-ig maximális áron alul kis mennyiségben is eladó. Bethlen-u. 10. szám alatt. 3431
Gyermekkosci, keveset használt, sötétkék férfi öltöny, másfél méter fekete posztó eladó. Cím kiadóban. 3577
Smoking, egészen új, eladó. Péterfia 66. 3591
Két fejős tehén eladó. Árpád-tér 12. sz. 3599
Vaskerítés jó kivitelben eladó. Árpád-tér 12. 3600

Eladó szép, új családi ház!

A főutcahoz közel, 1921 május 1-én beköltözhető 4 szobás modern lakással, továbbá Nagylétán 830 négyszögöl termő szőlő és gyümölcsös terméssel együtt potom áron eladó.

Ezen ingatlanok felett a **TURAI IRODA** rendelkezik. **MIKLÓS-U. 8.**

Felelős szerkesztő:
Dr. SZATAI FERENC.
Kiadja:
Debreczen sz. kir. város és a Tiszántuli református egyházkerületkönyvnyomda-vállalata.